
Kölcsönhatás diagramok

Célkitűzés

Olvasni tudják az alap UML kölcsönhatás diagramok (kommunikáció és szekvencia) diagramok jelöléseit.

Bevezetés

Miért léteznek az objektumok?

Azért, hogy a rendszer valamilyen céljának megfelelően végrehajtsanak valamilyen tevékenységet.

A kölcsönhatás diagramok a rendszer dinamikájának modellezésére szolgálnak.

Hogyan változtatják meg az objektumok az állapotukat.

Hogyan lépnek egymással kölcsönhatásba (üzenet küldés/ továbbítás) ?

Kommunikáció és szekvencia diagramok

A kölcsönhatás diagram két UML diagram típus általánosítása.

A kommunikáció diagram: Az objektumok köré szervezett kölcsönhatások valamint az egymás közötti kapcsolatok illusztrálására szolgál,

Szekvencia diagram: Az objektumok közötti kölcsönhatásokat időben elrendezve mutatja.

Kommunikáció és szekvencia diagramok

Mindkét diagram típus szemantikusan ekvivalens, azonban nem teljesen ugyanazt az információt mutatja.

Kommunikáció diagram hangsúlyozza az objektumok strukturális szervezését, míg a *szekvencia diagram* az üzenetek időbeli elrendezését.

Kommunikáció diagram explicit módon mutatja az objektumok közötti kapcsolatokat, míg a szekvencia diagramban a kapcsolatokat csak implicit módon jelennek meg.

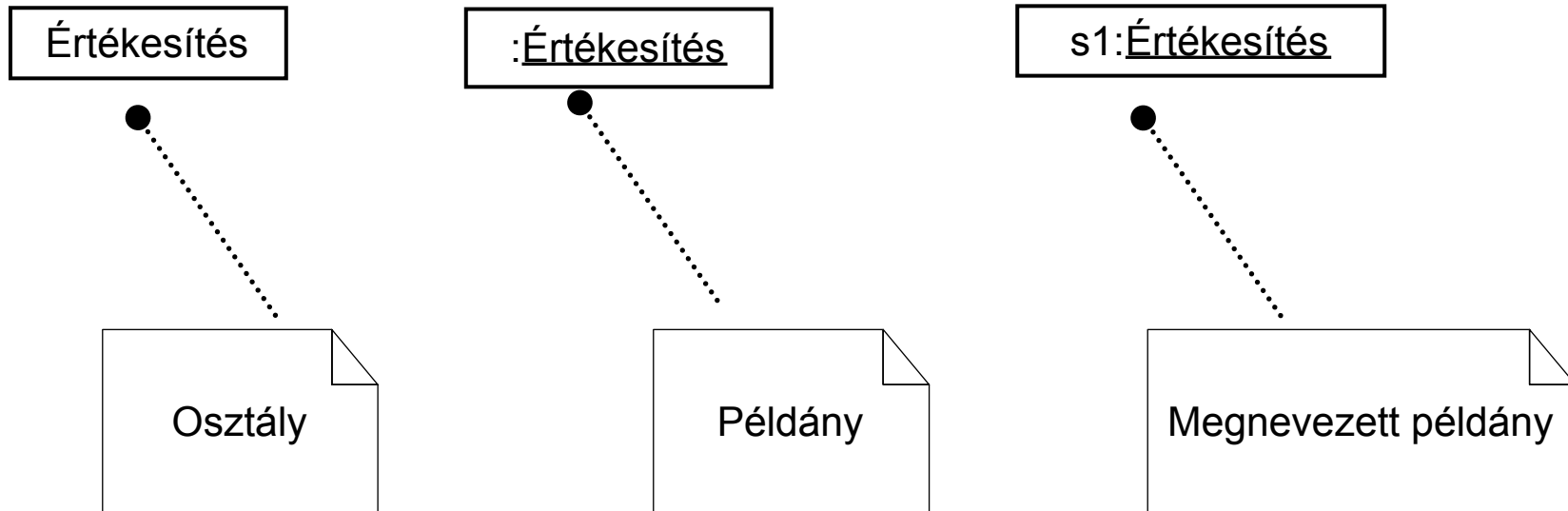
A kölcsönhatás diagramok értékesek

A kölcsönhatás diagramok a programozók számára egy inspiráló, gondolatgazdag, kohézív, közös kiindulópontot jelent.

Mintázatok, elvek, és idiómák alkalmazhatók a kölcsönhatás diagramok minőségének javítására.

A kölcsönhatás diagram jelölések

Kommunikáció diagram

Az objektumokat számozott (szekvenciálisan) nyilakkal kötik össze a kapcsolatok mentén az információ áramlás érzékeltetésére.

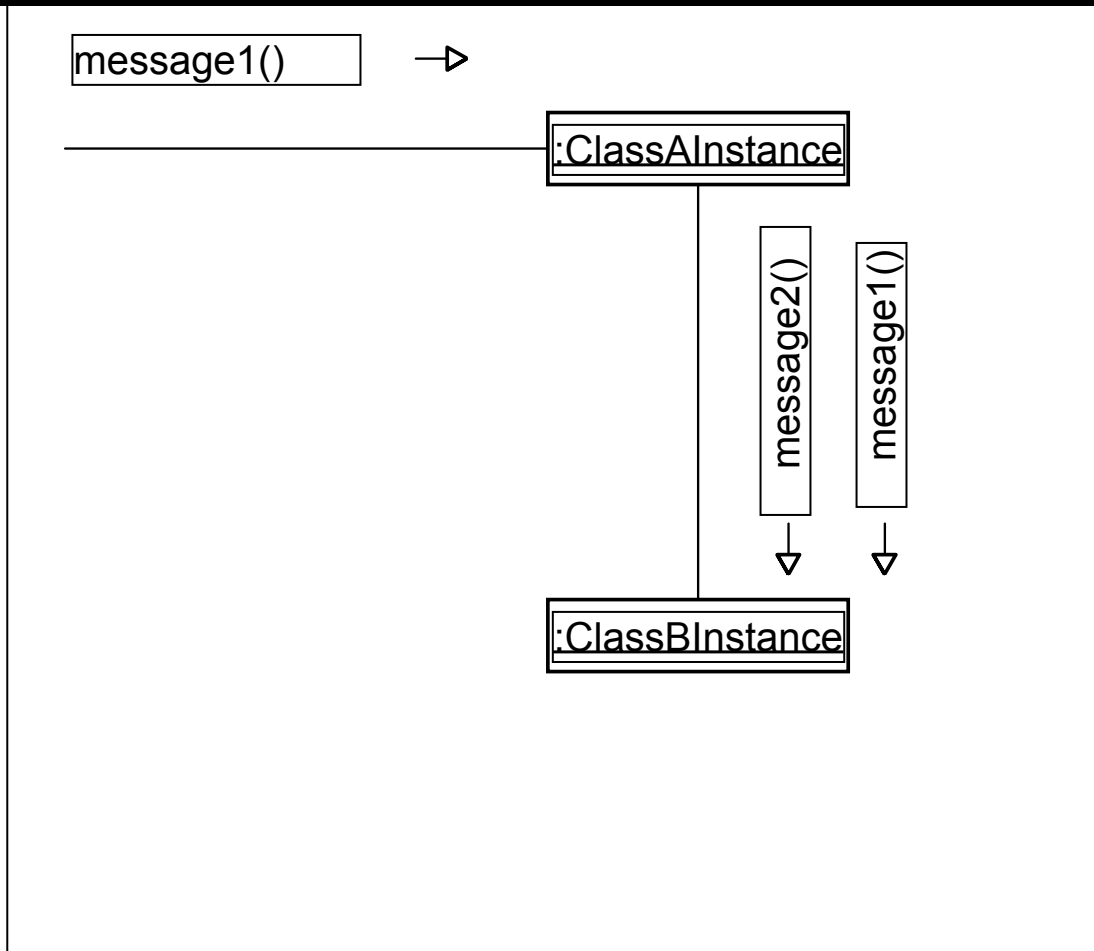
A nyilak a kölcsönhatás kezdeményezőjétől indulnak.

Az objektum, amelyre a nyíl mutat a *cél objektum*.

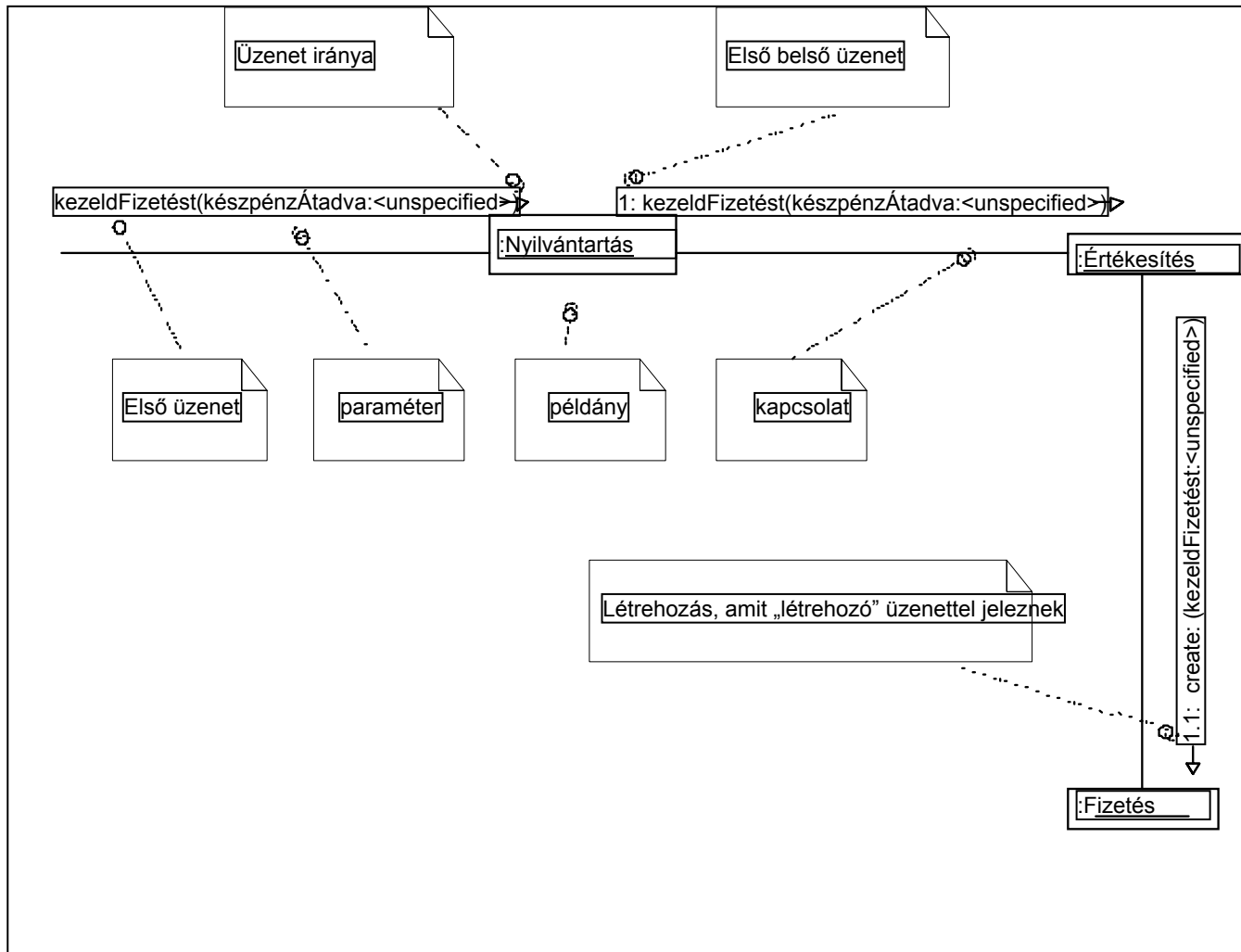
A nyilakat a továbbított üzenettel címkézik meg.

Példa kommunikáció diagramra

Példa kommunikáció diagramra : kezeldFizetést

A kommunikáció diagram jelölései

Kapcsolat - két objektumot összekötő útvonal (egy kapcsolat példánya)

Üzenet -üzenet kifejezés jelenít meg, amelyet az objektumok közötti nyíllal ellátott vonal ábrázol

Sorszám - az információáramlások felhasználásának sorrendjét jeleníti meg.

A kommunikáció diagram jelölései (2)

Feltételes üzenet

Sorszám [*variable = value*]: message()
[*változó = érték*]: üzenet()

Üzenetet csak akkor továbbítanak, ha a kiértékelés eredménye *igaz*

Iteráció (ciklus) (Iteration (Looping))

Sor szám * [*i := 1..N*]: üzenet()

Seq. Number * [*i := 1..N*]: message()

"*" kötelező; [...] klóz opcionális

Szekvencia diagram

A használati eset egy forgatókönyvének felel meg.

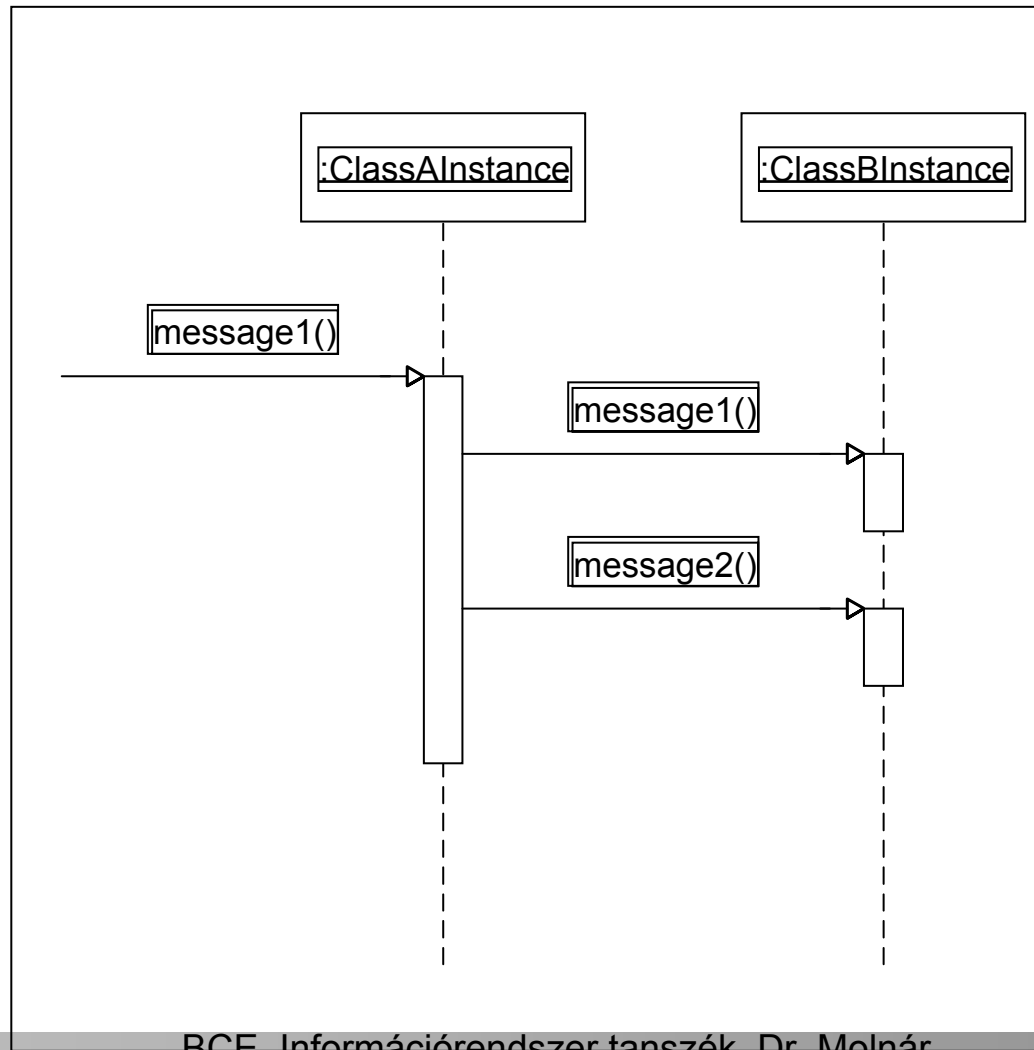
A rendszeren belül egy műveletet modellez.

Mindegyik forgatókönyvre azonosítja az objektumokat

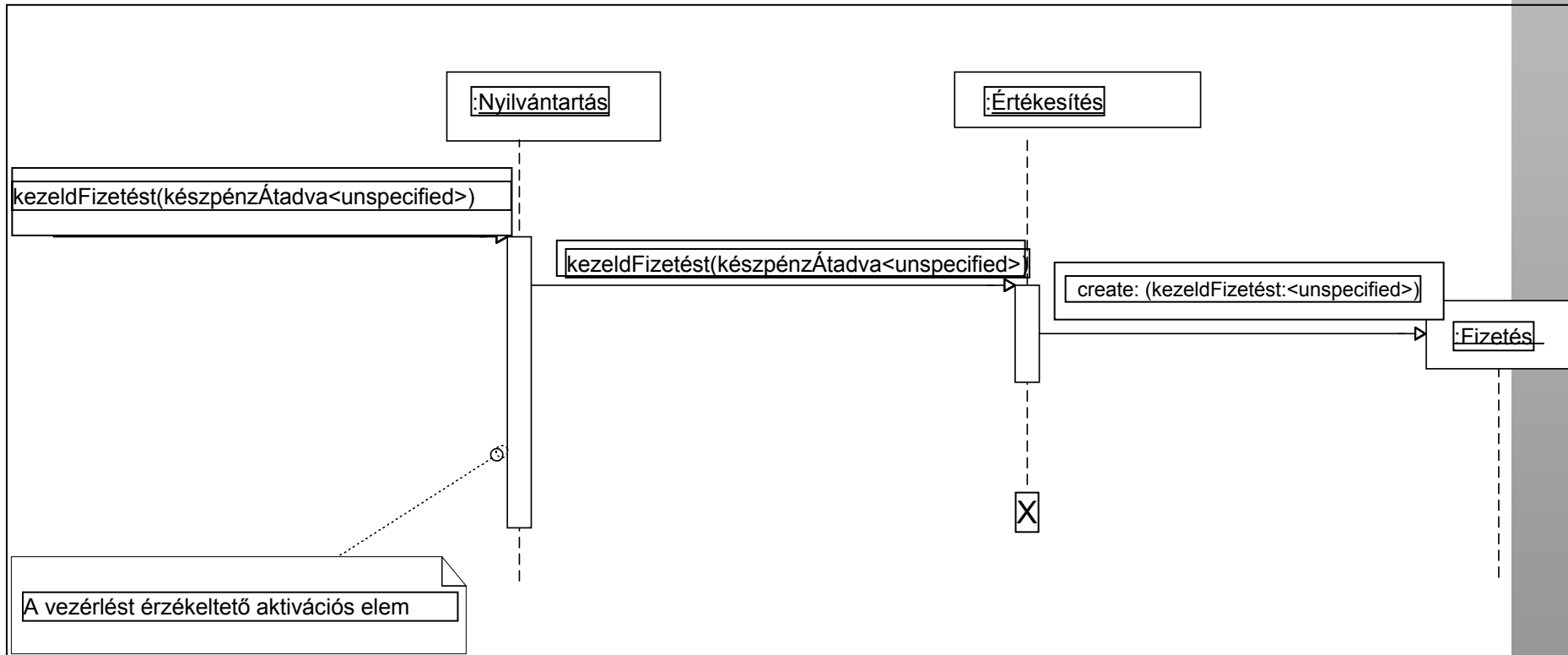
Azonosítja a továbbított üzeneteket, amelyek a forgatókönyv során történnek.

Azonosítja az egyes tevékenységekre az elvárt válaszokat, reakciót.

Szekvencia diagram példa

Példa szekvencia diagramra: kezelFizetést

A szekvencia diagram alapjelölései

Kapcsolatok - Szekvencia diagram nem mutatja a kapcsolatokat

Üzenet - egy üzent kifejezés érzékelteti egy nyíllal ellátott objektumok közötti vonalon

A szekvencia diagram alapjelölései (2)

Az objektum életvonalala - a vertikális szaggatott vonal az objektumok alatt

Az objektumoknak addig nincs életvonal, ameddig nem hozzák létre

Az objektum életének végét egy „X”-el jelöljük

Az idő fentről lefelé halad az ábrán

A szekvencia diagram alapjelölései (3)

Aktiválás - az az időperiódus, ami alatt egy objektum lekezeli az üzenetet (a téglalap, a szaggatott vonal mentén).

Az aktivációs téglalapok átfedhetnek egymást azért, hogy le lehessen írni az olyan helyzeteket, amikor az objektum saját maga egy másik metódusát hívja meg.

A szekvencia diagram alapjelölései (4)

Feltételes üzenet

[variable = value]: message()

[változó = érték]: üzenet()

Üzenetet csak akkor továbbítanak, ha a kiértékelés eredménye igaz

Iteráció (ciklus) (Iteration (Looping))

* *[i := 1..N]*: üzenet()

* *[i := 1..N]*: message()

"*" kötelező; [...] klóz opcionális

A kölcsönhatás diagram erőssége

Kommunikáció diagram

Az ábra területet gazdaságosan használja fel - könnyen lehet új objektumokkal bővíteni a két dimenziós felületen.

A bonyolult elágazásokat, iterációkat, és párhuzamos tevékenységeket jobban illusztrálja.

Szekvencia diagram

A sorrendet (szekvenciát) és az üzenetek időbeli elrendezését világosan mutatja.

Egyszerű jelöléstechnika.

A kölcsönhatás diagram gyengeségei

Kommunikáció diagram

Nehéz látni az üzenetek sorrendjét

Bonyolult jelölés rendszer

Szekvencia diagram

Az új objektumokat csak az ábra jobb szélén lehet elhelyezni, a horizontálisan „zabálja” a területet.

Következtetések

Az UML-ben a kezdők gyakran túlhangsúlyozzák az osztály/objektum diagram jelentőségét. A kölcsönhatás diagramok azonban több figyelmet érdemelnek.

Nincs semmilyen szabály arra vonatkozólag, hogy mikor melyik diagramot kell használni.

Vannak olyan eszközök, amelyek a két diagram típus között automatikusan konverziót tudnak végrehajtani.